

PREMIER ENVOI

001-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 315, Atelier Rubens, copie Kruisafneming	BWvdW	94467
002-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 297, Rubens-Van Dyck, Lanssteek	BWvdW	90251
003-B, Antwerpen, O.-L.-Vrouwekathedraal, Rubens, Middenluik Triptiek Kruisafneming	BWvdW	7598
004-B, Antwerpen, O.-L.-Vrouwekathedraal, Rubens, Middenluik Triptiek Kruisoprichting	BWvdW	28

DEUXIÈME ENVOI

005-B, Liège, cathédrale Saint-Paul, Lairesse, Assomption	PYK	10074063
006-B, Liège, MBA, inv. 1431, Lairesse, Orphée aux Enfers	PYK	10118289
007-D, Mainz, Landesmuseum, inv. 43, Lairesse, Baptême de saint Augustin	PYK	11039102
008-F, Caen, MBA, inv. 164, Lairesse, Conversion de saint Augustin	PYK	11039103
009-B, Liège, cathédrale Saint-Paul, Flémal, Crucifixion	PYK	10073411
010-D, Mainz, Landesmuseum, inv. 44, Carlier, Saint Joseph couronné par l'Enfant Jésus	PYK	11038695
011-B, Liège, cathédrale Saint-Paul, Flémal, Saint Charles Borromée intercédant pour les pestiférés	PYK	10074062
012-D, Mainz, Landesmuseum, inv. 513, Carlier, Guérison du possédé	PYK	11037681
013-B, Liège, cathédrale Saint-Paul, Carlier, Baptême du Christ	PYK	10074057
014-F, Lille, MBA, inv. P 92, Flémal, Saint Lambert à Stavelot	PYK	40002490
015-F, Grenoble, Musée, inv. MG 84, Jordaens, Adoration des bergers	PYK	40000534
016-B, Liège, Cathédrale Saint-Paul, Quellinus II, Dispute du Saint Sacrement	PYK	10074064
017-F, Toulouse, Musée des Augustins, inv. Ro 477, Flémal, Crucifixion	PYK	11039104
018-F, Caen, MBA, inv. 173, Flémal, Adoration des bergers	PYK	40007344
019-F, Marseille, MBA, inv. 104, copie Rubens, Flagellation	PYK	11039105
020-F, Nantes, MA, inv. D-809-1-16-P, Douffet, Érection de la croix	PYK	11039106
021-F, Dijon, MBA, inv. CA 576, Flémal, Résurrection de Lazare	PYK	11039107
022, non loc., copie Walschartz, Descente de croix	PYK	11039108
023-F, Paris, Louvre, inv. 20894, Fisen, Saint Benoît exorcisant un moine possédé	PYK	11039109
024, non loc., Flémal, Saint Augustin devant la Vierge	PYK	11039110
025, non loc., Plumier, Vision de saint Benoît	PYK	11039111
026-D, Mainz, Landesmuseum, inv. 71 (détruit), Damery, Vierge à saint Simon Stock	PYK	11037253
027-F, Toulouse, Musée Augustins, inv. 2004 1 65 ; Ro 478, Flémal, Conversion de saint Paul	PYK	40007056
028a-F, Paris, Louvre, inv. 1412, Francken, Sainte Famille	PYK	11039112

028b-F, Paris, Louvre, inv. 1296, Francken, Passion

PYK [11039114](#)

TROISIÈME ENVOI

029-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 300-304, Rubens, Epitaafdrieluik met Christus op het stro	BWvdW	90254
030a-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 316, Rubens, Olieverfschets Erepoort Munt voorzijde	BWvdW	11036677
030b-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 317, Rubens, Olieverfschets Erepoort Munt achterzijde	BWvdW	90260
031a-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 472, naar Rubens, Olieverfschets Triomfboog Ferdinand voorzijde	BWvdW	95592
031b-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 473, naar Rubens, Olieverfschets Triomfboog van Filips II achterzijde	BWvdW	95594
031c-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 318, Rubens, Olieverfschets Zegewagen van Kallo	BWvdW	90261
032-B, Antwerpen, O.-L.-Vrouwekathedraal, Van Veen, Heilige Familie	FP	87131
033a-F, Marseille, MBA, inv. BA 101, Rubens, Adoration des bergers	AD	11039121
033b-F, Marseille, MBA, inv. BA 102, Rubens, Résurrection	AD	11039122
034a-F, Dijon, MBA, inv. 165, Rubens, Lavement des pieds	AD	11036219
034b-F, Dijon, MBA, inv. 164, Rubens, Entrée du Christ à Jérusalem	AD	11036218
035a-F, Nancy, MBA, Rubens, inv. 106, Jonas jeté à la mer	BWvdW	11038271
035b-F, Nancy, MBA, Rubens, inv. 107, Christ marchant sur les eaux	BWvdW	11038273
036a-F, Toulouse, Musée des Augustins, inv. 2004 1 27, Quellinus II, Sainte Catherine au Mont Sinai	WF	11038837
036b-F, Toulouse, Musée des Augustins, inv. 2004 1 28, Quellinus II, Martyre de saint Laurent	WF	11038276
037-F, Bordeaux, MBA, inv. Bx E 25, copie d'après Rubens, Christ en croix	BWvdW	11038653
038-B, Aalst, St.-Martinuskerk, Atelier Rubens, H. Rochus en engel	BWvdW	32735
039-B, Aalst, St.-Martinuskerk, Atelier Rubens, H. Rochus en hond	BWvdW	32736
040-B, Brussel, KMSKB, inv. 379, Rubens, Kroning van Maria	BWvdW	20025947
041-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 305, Rubens, Laatste Communie St.-Franciscus	BWvdW	90256
042a-B, Antwerpen, O.-L.-Vrouwekathedraal, Rubens, Linkerluik Triptiek Kruisafneming	BWvdW	7607
042b-B, Antwerpen, O.-L.-Vrouwekathedraal, Rubens, Rechterluik Triptiek Kruisafneming	BWvdW	7615
043a-b-B, Mechelen, O.-L.-Vrouwekerk, Rubens en atelier, Luiken Triptiek Wonderbare visvangst	BWvdW	21060
044a-F, Lille, MBA, inv. P 128, Quellinus II, Résurrection (p.c. de tr.)	AJ	40002497
044b-c-F, Nantes, Musée d'Arts, inv. 1297, Quellinus II, Portraits famille Van der Aa (volets de tr.)	AJ	11039167
045-B, Gent, Kathedraal, Rubens, Bekering St.-Bavo	BWvdW	80546
046-B, Antwerpen, KMSKA, bezit van de stad, Rubens, Tronende Madonna en Kind door heiligen omringd	BWvdW	84790
047-B, Brussel, KMSKB, inv. 163, Rubens, Kruisdraging	BWvdW	20025942

048-B, Antwerpen, KMSKA, inv. IB 003, Van Dyck, Exstase van de H. Augustinus	BWvdW	84798
049-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 401, Van Dyck, Gekruisigde Christus	BWvdW	90447
050-B, Kortrijk, O.-L.-Vrouwekerk, Van Dyck, Kruisoprichting	BWvdW	47421
051-B, Antwerpen, KMSKA, inv. IB 1958.002, Jordaens, Marteling H. Apollonia	BWvdW	72239
052-D, Mainz, Landesmuseum, inv. 389, Jordaens, Jésus parmi les docteurs	WF	11038086

QUATRIÈME ENVOI

053-B, Antwerpen, O.-L.-Vrouwekathedraal, Rubens, Moretus drieluik	BWvdW	87391
054-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 104, C. De Vos, Portret van Abraham Grapheus	BWvdW	63997
055-F, Tours, MBA, inv. 1803-1-29, Rubens, Épitaphe Goubau	WF	11037795
056-B, Brugge, Kerk O.L.Vrouwekathedraal, Michelangelo, Madonna	WF	89179
057a-b-B, Mechelen, St.-Janskerk, Rubens, Luiken Triptiek Aanbidding der koningen	BWvdW	22684
059a-B, Gent, Sint-Baafskathedraal, J. van Eyck, Lam Gods retabel	HD	3
059b-B, Gent, Sint-Baafskathedraal, J. van Eyck, Lam Gods retabel	HD	4
059c-B, Gent, Sint-Baafskathedraal, J. van Eyck, Lam Gods retabel	HD	5
060-B, Zaventem, Kerk St.-Martinus, Van Dyck, H. Martinus verdeelt mantel	BWvdW	15511
061-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 307-311, Rubens, Rockoxtriptiek	BWvdW	90257
062-F, Bordeaux, MBA, inv. Bx E 18, Van Veen, Jésus donnant les clefs à saint Pierre (v. g. de triptyque)	FP	11039123
063-B, Gent, Kathedraal, Van Veen, Pieter Damant en Heilige Paulus (rechterluik van triptiek)	FP	88492
064-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 107, C. De Vos, Sint-Norbertus verzamelt de H. Hosties en de H. Vaten	BWvdW	91772
065a-b-B, Lier, Kerk Sint-Gummarus, Rubens, Luiken triptiek O.-L.-Vrouw en Kind verschijnt aan St.-Franciscus	BWvdW	73890
066-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 314, Rubens, Heilige Drievuldigheid	BWvdW	90259
067-F, Toulouse, Musée des Augustins, inv. 2004 1 18, De Crayer, Job sur le fumier	AD	11038910
068, non loc., Van Honthorst, Saint Sébastien soigné par sainte Irène	WF	11039042
069-F Lille, PBA, inv. P 64, Rubens, Sainte Marie-Madeleine en extase	AJ	40002888
070-B, Gent, St.-Bavokathedraal, Rombouts, Kruisafneming	FP	88465
071-B, Brussel, KMSKB, inv. 160, Rubens en atelier, O.-L.-Vrouw en St.-Franciscus weerhouden Gods toorn	BWvdW	20025944
072-B, Dendermonde, Van Dyck, Aanbidding van de herders	BWvdW	80889
073-F, Lyon, MBA, inv. A71, Jordaens, Visitation	LN	40005019
074-F, Grenoble, Musée, inv. MG 67, De Crayer, Martyre de sainte Catherine	AD	11036211
075-F, Lyon, MBA, inv. A72, Jordaens, Adoration des bergers	LN	11038416

076-B, Diksmuide, St.-Niklaaskerk, vernield, Jordaens, Aanbidding Koningen	BWvdW	147535
077-F, Dijon, MBA, inv. 107, De Crayer, Couronnement de la Vierge	AD	11036509
078-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 313, Rubens, Christus aan het kruis	BWvdW	46552
079-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 299, Rubens, H. Theresia verlost Bernardijn van Mendoza	BWvdW	90253
080-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 306, Rubens, De opvoeding van de Heilige Maagd	BWvdW	94466
081-F, Caen, MBA, inv. 12, Snyders, Intérieur d'office	WF	11038844
082-F, Nancy, MBA, inv. 92, Cobergher, Saint Sébastien préparé pour le martyre	AD & DM	40000882
083-F, Bordeaux, cathédrale Saint-André, Jordaens, Crucifixion	WF	40007293
084, non loc., Van den Hoeck, Déposition de croix	PYK	11039115
085-F, Rennes, MBA, inv. 811.1.3, De Crayer, Érection de la croix	AD	11039127
086-F, Toulouse, Musée des Augustins, inv. 2004 1 67, Bosschaert, Martyre de saint Jacques	PYK	11039124
087-B, Brussel, KMSKB, inv. 164, Rubens, Nood Gods met H. Franciscus	BWvdW	20025952
088-B, Brussel, St.-Catharinakerk, De Crayer, Triomf van de H. Catharina	BWvdW	20065176
089-B, Brussel, KMSKB, inv. 166, Rubens, Maria Tenhemelopneming	BWvdW	20025946
090-F, Toulouse, Musée des Augustins, inv. 2004 1 44, Van Dyck, Miracle de la mule	PYK & AD	11039130
091-F, Caen, MBA, inv. 174, Van Dyck, Communion de saint Bonaventure	PYK	11039131
092-F, Bordeaux, MBA, détruit 1870, De Crayer, Adoration des bergers	BWvdW	11036664
093-F, Paris, Louvre, inv. M.I. 337, Crayer, Crucifixion avec la Madeleine et saint François	PYK	11036661
094-B, Mechelen, St.-Romboutskathedraal, Van Dyck, Gekruisigde Christus	BWvdW	25238
095-F, Marseille, MBA, inv. BA 87, De Crayer, Hercule à la croisée des chemins	AD & DM	11039141
096-F, Nantes, MBA, inv. 377, T. Boeyermans, Vœux de saint Louis de Gonzague	AD	11037302
097-B, Brussel, KMSKB, inv. 3412, De Crayer, OLVrouw schenkt rozenkrans aan H Dominicus	BWvdW	20024986
098, non loc., Van Goyen, vue d'Anvers	WF	11039037
099-F, Lille, PBA, inv. P 183, De Crayer, Pêche miraculeuse	AJ	11038777
100-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 405, naar Van Dyck, Portret Scaglia	BWvdW	95424
101-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 404, Van Dyck, Piëta	BWvdW	90441
102-B, Antwerpen, St.-Antoniuskerk, naar Van Dyck, Piëta	BWvdW	56328
103-F, Saint-Cloud, Église Saint-Clodoald, P. Van Mol, Déploration	AD	11039145
104-B, Bruxelles, MRBAB, inv. 8, Backereel, Apparition de la Vierge à saint Félix de Cantalice	WF	20020613
105-F, Bordeaux, MBA, détruit 1870, Matthys, Vierge à saint François	PYK & WF	11039147
106-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 403, Van Dyck, Piëta	BWvdW	90448

107-F, Nantes, MBA, inv. 400, De Crayer, Éducation de la Vierge	AD	11036897
108-B, Brussel, KMSKB, inv. 172, Sallaert, Infante Isabella bij de gaaischieting op de Zavel te Brussel	BWvdW	20013277
109-B, Brussel, KMSKB, inv. 173, Sallaert, De aartshertogen in de maagdenprocessie op de Zavel te Brussel	BWvdW	20013268
110-F, Lille, PBA, inv. P 61, De Crayer, Martyre des quatre couronnés	AJ	40002508
111-B, Antwerpen, Kerk Sint-Paulus, Rubens, Aanbidding van de herders	BWvdW	70924
112-F, Aix-en-Provence, Église de la Madeleine, T. Boeyermans, Martyre de saint Paul	AD	11038800
113-F, Lyon, MBA, inv. A 194, Rubens, Saints préservant le monde de la colère du Christ	LVE	11037123
114-F, Paris, Louvre, inv. 1403, Jordaens, Jugement dernier	WF	11038084
115-B, Aalst, St.-Martinuskerk, Rubens, H. Rochus	BWvdW	32646
116-B, Dendermonde, Van Dyck, Gekruisigde Christus	BWvdW	80890
117, non loc., suiveur de Rubens, Paysage au soleil couchant	WF	11039099
118, non loc., d'après Van Dyck, Femme debout (dessin)	WF	11039100
119, non loc., Volpato&Ducros, Vue du Temple de Jupiter et du Campo Vaccino (dessin)	WF	11039101

CINQUIÈME ENVOI

120-F, Rennes, MBA, inv. 801.1.2, Jordaens, Crucifixion	WF	40002271
121-B, Antwerpen, Kerk Sint-Paulus, Rubens, Geseling-Rozenkransreeks	BWvdW	70926
122a-b-B, Brugge, Groeningemuseum, inv. GRO0040.I-0041.I, G. David, Oordeel van Cambyses	FP	93136
123-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 112, F. Floris, Val van de Opstandige Engelen	FP	63944
124-B, Antwerpen, O.-L.-Vrouwekathedraal, De Backer, Laatste oordeel	FP	7499
125-B, Antwerpen, KMSKA, kopie Van Dyck, Gekruisigde Christus	BWvdW	90444
126-B, Brussel, KMSKB, inv. 41, Coxcie, De bespotting van Christus	BWvdW	20022327
127-F, Dijon, MBA, De Crayer, Descente de croix du Christ	BWvdW	11036548
128-B, Brussel, KMSKB, inv. 61, De Crayer, St Paulus en St Antonius in de woestijn	BWvdW	20024982
129, non loc., Jordaens, Sainte Famille	BWvdW	11036739
130-B, Antwerpen, St.-Antoniuskerk, Rubens en atelier, O.-L.-Vrouw presenteert Jezus aan St.-Franciscus	BWvdW	56332
131-D, Mainz, Landesmuseum, inv. 87, Van Veen, Christus temidden van de boetvaardige zondaars	FP	11039150
132-B, Antwerpen, Kerk Sint-Paulus, Rubens, Dispuut over het H. Sacrament	BWvdW	70185
133-F, Toulouse, Musée des Augustins, inv. 2004 1 46, Rubens, Calvaire	AD	11039148
134-B, Brussel, KMSKB, inv. 1515, De Crayer, Leden Grote Voetboog vereren O.-L.-Vrouw	BWvdW	20024990
135-B, Brussel, KMSKB, inv. 1514, Coxcie, De dood van de H. Maagd	BWvdW	20000407

136-F, Grenoble, Musée, inv. MG 97, Rubens, St. Grégoire, entouré de saints, vénérant l'icône miraculeuse de Santa	AD	11036194
137-B, Mechelen, St.-Janskerk, Rubens, Midden Triptiek Aanbidding der Koningen	BWvdW	22684
138a-B, Antwerpen, O.-L.-Vrouwekathedraal, Rubens, Linkerluik triptiek Kruisoprichting	BWvdW	26
138b-B, Antwerpen, O.-L.-Vrouwekathedraal, Rubens, Rechterluik triptiek Kruisoprichting	BWvdW	30
139-I, Milano, Pinacoteca di Brera, inv. Reg.Cron. 97, Rubens, Cène	AD	11036217
140-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 298, Rubens, Aanbidding van de koningen	BWvdW	90252
141-B, Mechelen, O.-L.-Vrouwekerk, Rubens en atelier, Middenpaneel Triptiek Wonderbare visvangst	BWvdW	21060
142, non loc., Quellinus II, Nativité	WF	11039038

SIXIÈME ENVOI

143-B, Antwerpen, KMSKA, inv. 312, Rubens, H. Famille met de papegaai	BWvdW	90258
144-B, Gent, Sint-Baafskathedraal, Van Veen, De opwekking van Lazarus	FP	88492
145-B, Antwerpen, Kerk Sint-Paulus, Van Dyck, Kruisdraging-Rozenkransreeks	BWvdW	70934
146-B, Antwerpen, Kerk Sint-Paulus, Jordaens, Kruisiging-Rozenkransreeks	BWvdW	70894
147-B, Gent, Sint-Baafskathedraal, J. van Eyck, Lam Gods retabel	HD	10
148-B, Gent, Sint-Baafskathedraal, F. Pourbus, Christus en de schriftgeleerden	FP	88463
149-F, Dijon, MBA, inv. 163, Rubens, Vierge présentant l'Enfant Jésus à saint François d'Assise	AD	11036354
150-F, Bordeaux, MBA, inv. Bx E 24 ; Bx M 7078, Rubens, Martyre de saint Georges	WF	40007301
151-B, Antwerpen, St.-Jacobskerk, Rubens, O.-L.-Vrouw en heiligen	BWvdW	61545
152-B, Brussel, MRBAB, inv. 118, Jordaens, Saint Martin guérissant un possédé	AB	20025556
153-B, Antwerpen, O.-L.-Vrouwekathedraal, Rubens, Maria Tenhemelopneming	BWvdW	87392
154-B, Brugge, Groeningemuseum, inv. 0000.GRO0161.I, Van Eyck, Madonna Van der Paele	FP	101965
155-F, Grenoble, Musée, inv. MG 66, De Crayer, Vierge à l'Enfant vénérée par différents saints	AD	11036216
156-B, Tournai, Cathédrale Notre-Dame, Rubens, Purgatoire	NF	10061109
157-F, Nantes, Musée d'Arts, inv. 429, Rubens, Judas Macchabée priant pour les morts	NF	11037209
158-B, Bruxelles, MRBAB, inv. 165, Rubens, Adoration des Mages	NF	20025945
159, non loc., Lingelbach, Place du Peuple	WF	11039029
160-F, Grenoble, Musée, inv. MG1009, Neefs, Intérieur d'église	WF	11039025
161, non loc., Teniers, Tentation de saint Antoine	WF	11039039
162, non loc., Teniers, Médecin consultant	WF	11039040
163-F, Rennes, inv. 801.1.29, Van Ostade, Buveurs dans une grange	WF	11039041

164, non loc., Neefs, Intérieur d'église	WF	11038995
165, non loc., Neefs, Intérieur d'une église	WF	11039024
166, non loc., Schoevaerds, Paysage	WF	11039027
167, non loc., Schoevaerds, Paysage	WF	11039028
168, non loc., Roos, Paysage	WF	11039031
169, non loc., Roos, Paysage	WF	11039032
170, non loc., Van Poelenburg, Crucifixion	WF	11039034
171, non loc., Palamedesz, Corps de garde	WF	11039036

SEPTIÈME ENVOI

172-B, Bruxelles, MRBAB, inv. 2784, Metsys, Triptyque de la confrérie de sainte Anne à Louvain	DM & AD	20025709
173-F, Nancy, MBA, inv. 69, De Crayer, Saint Charles Borromée et les pestiférés	AD	11038911

AUTRE

174, Église des dominicains, détruit, Flémal, Assomption de la Vierge	PYK	11039116
175, non loc., Carlier, Martyre de saint Denis	PYK	11039117
176-F, Caen, MBA, inv. 1, Quellinus II, Vierge à l'Enfant	PYK	11039118
177-B, Bruxelles, MRAH, dalle dite de Réginard	PYK	20058948
178-F, Paris, Louvre, dalle de Jean de Cromois	PYK	11039149

AUTEURS DES NOTICES

AB : Aude Briau

AD : Alexandre Dimov

HD : Hélène Dubois

NF : Nathalie Fraquet

WF : Wendy Frère

AJ : Arnout Janssens

PYK : Pierre-Yves Kairis

DM : Didier Martens

LN : Lieneke Nijkamp

FP : Famke Peters

LVE : Laurent Van Elverdinghe

BWvdW : Beatrijs Wolters van der Wey